

Linii directoare și practici bune pentru dezvoltarea locală

Oleg FRUNZE,
doctor, lector superior,
Academia de Administrare Publică

SUMMARY

Major local development issues, mainly related to local authorities, to whom rests and responsibility for elaborate and implement effective mechanisms for development strategies. However, the target groups must be aware of the advantages and potential consequences of the various options for implementation and must play an active role in discussions with the local authorities, to develop implementation mechanisms suitable for local development.

Keywords: *strategy, partnership, area, responsibility, community, local development.*

REZUMAT

Probleme majore de dezvoltare locală, în mare parte legate de autoritățile locale, cărora le revine și responsabilitatea pentru elaborarea și implementarea unor mecanisme eficiente de strategii de dezvoltare. Cu toate acestea, grupurile țintă trebuie să fie conștiente de avantajele și consecințele potențiale ale diferitelor opțiuni de punere în aplicare și trebuie să joace un rol activ în discuțiile cu autoritățile locale, pentru a dezvolta mecanisme de implementare adecvate pentru dezvoltarea locală.

Cuvinte-cheie: *strategie, parteneriat, arie, responsabilitate, comunitate, dezvoltare locală.*

Problemele legate de dezvoltarea locală țin, în principal, de autoritățile locale, cărora le revine și responsabilitatea de a elabora mecanisme eficiente de punere în aplicare a strategiilor de dezvoltare. Cu toate acestea, grupurile țintă trebuie să cunoască avantajele și consecințele potențiale ale diferitelor opțiuni de punere în aplicare și trebuie să joace un rol activ în discuțiile cu autoritățile locale, pentru a dezvolta mecanisme de punere în aplicare adecvate pentru dezvoltarea locală. Colaborarea în rețea între grupurile țintă, precum și schimbul de experiență cu grupurile țintă care activează în alte regiuni și/sau utilizarea altor fonduri pot constitui o sursă importantă de cunoaștere și inspirație și pot sprijini grupurile de acțiune locală în discuțiile lor cu autoritățile loca-

le referitoare la aspectele privind acțiunile planificate.

Din momentul de lansare de către Comisia Europeană în anul 1991, ca o Inițiativă Comunitară, abordarea *leader* pentru dezvoltare locală a furnizat comunităților rurale din UE o metodă de implicare a partenerilor locali în conturarea dezvoltării viitoare a zonei lor. Abordarea *leader* a suscitât un interes sporit în UE, care s-a manifestat nu numai în zonele rurale, ci și în cele urbane și de coastă.

Generațiile de început ale *leader* primeau finanțare de la Fondurile Structurale UE ca Inițiativă Comunitară separată. Inițiativa a atins o fază de „maturitate” în perioada 2004-2006, iar din anul 2007 este cofinanțată din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

Cu toate că *leader* se bucură de sprijinul total al instituțiilor UE și al celorlalte părți interesate, a fost recunoscut totuși faptul că programul nu și-a împlinit potențialul de a integra într-o manieră cuprinzătoare necesitățile și soluțiile locale în Strategii de Dezvoltare Locală (SDL). De aceea, pentru a permite teritoriilor locale să ia mai bine în considerare necesitățile multisectoriale, s-a propus ca în viitor *leader* să ofere posibilitatea de a implementa strategii pentru dezvoltare locală cu finanțare multiplă, sprijinite și de alte fonduri UE.

În contextul finanțării multiple, referirile la abordarea *leader* se fac sub titulatura „Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității” (DLRC). Din 2014 până în 2020, DLRC (*leader*) va rămâne o componentă obligatorie a programelor de dezvoltare rurală finanțate de către FEADR, precum și o opțiune pentru Fondul European de Dezvoltare Regională (FDRS), Fondul Social European (FSE) și Fondul European pentru Pescuit (FEP). Pentru a asigura coerența strategiilor și acțiunilor de dezvoltare locală integrată, acestor fonduri li se aplică reglementări comune sub aria de acoperire a Cadrului Strategic Comun.

Punerea în aplicare a DLRC poate deveni mai simplă, mai rapidă și mai ușoară pentru toți cei interesați, dar necesită o bună planificare în avans din partea autorităților locale, precum și numeroase acțiuni pregătitoare, inclusiv formarea și sensibilizarea tuturor actorilor implicați în procesul de punere în aplicare a strategiei de dezvoltare. O atenție deosebită trebuie acordată încă de la început stabilirii unor canale de comunicare adecvate între grupurile țintă (grupurile de acțiune locală - GAL) și autoritățile locale.

DLRC este o noțiune utilizată de Comisia Europeană pentru a descrie o abordare care inversează politica de dezvoltare tradițională „de sus în jos”. În cadrul dezvoltării locale, populația locală preia controlul și formează un parteneriat local care elaborează și pune în aplicare o strategie

de dezvoltare integrată. De aceea nu este întâmplător faptul că aplicarea principiilor care stau la baza DLRC s-a răspândit în ultimii douăzeci de ani de la un mic grup de 200 de proiecte-pilot *leader* la aproximativ 2.600 de parteneriate. În afara Europei, Banca Mondială sprijină, de asemenea, proiecte care utilizează o metodologie foarte similară plasată „sub controlul” comunității (*CDD – Community Driven Development*).

În conformitate cu obiectivele Strategiei Europa 2020, DLRC este un instrument important în reducerea disparităților teritoriale din zonele urbane și rurale, prin implicarea activă a comunităților locale. Pentru mediul rural strategiile vizează intervenții în domeniul agriculturii, mediului, sănătății, al serviciilor sociale și al infrastructurii aferente, precum și pentru a combate accesul redus pe piața muncii și lipsa resurselor educaționale. Pentru zonele urbane strategiile vizează intervenții integrate, de tip hard (infrastructura) și soft (servicii) care urmăresc combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale în comunitățile marginalizate, cu accent asupra celor cu populație aparținând minorităților etnice.

Lansarea unui proces DLRC presupune parcurgerea unei serii de cicluri iterative pentru proiectarea și modelarea a trei componente fundamentale – strategia, parteneriatul și zona. Cele trei componente fundamentale sunt uneori denumite „triada” DLRC, iar modul în care sunt percepute și în care interacționează formează baza „schimbării de paradigmă” în sens ascendent, care reprezintă elementul constitutiv al DLRC.

Dezvoltarea locală convențională depinde adesea de finanțare. Organismele locale solicită finanțare atunci când prezintă întârzieri în raport cu media națională în ceea ce privește anumiți indicatori identificați. Conform acestui scenariu, agențiile locale sunt, pur și simplu, ultima verigă în lanțul de furnizare a fondurilor și a serviciilor.

În prima etapă, se decide ce anume se dorește să fie schimbat, adică se conturează

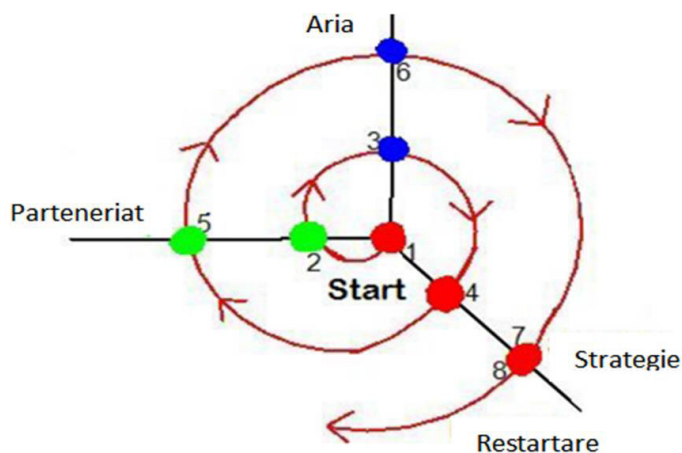

Figura 1. Evoluția în timp a triadei DLRC.

Sursa. Ghid - orientări privind dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității pentru actorii locali, 2014.

ză strategia. În a doua etapă, se stabilesc relațiile de încredere și alianțele cu persoane care pot contribui la realizarea schimbării, adică parteneriate. În etapa a treia, se definesc limitele zonei vizate, adică aria. În etapa următoare, se pregătește o strategie locală de schimbare pe baza implicării și a nevoilor populației locale ceea ce ține de strategie. În etapa a cincea, se stabilește structura parteneriatului și se face clarificarea sarcinilor fiecărui partener și face parte din planul de parteneriat. În etapa a șasea, se ajustează limitele zonei. În etapa a șaptea, se pregătește un plan de acțiune și o cerere de finanțare din planul strategic. În etapa a opta, se stabilește un sistem de revizuire, evaluare și actualizare periodică a strategiei.

Soluțiile viabile ce au dat rezultate în diverse strategii desfășurate în țările din Uniunea Europeană pot fi grupate după diferite probleme.

Creșterea șomajului:

- o mai mare concentrare pe investițiile care duc la crearea de noi locuri de muncă (adesea, extinderi ale întreprinderilor existente și/sau operațiunile cu utilizare intensivă a forței de muncă, relativ standard);

- sprijinirea activităților noi legate de renovarea locuințelor locale, producția de energie la nivel local, conservarea energiei,

noi utilizări pentru clădirile existente, reciclare etc.;

- sprijinirea unor forme noi de întreprinderi, inclusiv economia socială și întreprinderile sociale;

- focusare mai mare pe tineret (servicii de comunicare pe teren) și pe trecerea de la studii la angajare;

- sprijinirea uceniciei, a stagiilor, a muncii temporare, a mentoratului etc.;

- sprijinirea programelor de inserție pe piața muncii intermediare și protejate;

- sprijinirea formării complementare și a politicilor ac-

tive în domeniul pieței forței de muncă;

- sprijinirea sistemelor de schimb local (LETS - Local Exchange Trading Schemes), a băncilor de timp, a voluntariatului și a altor sisteme care mobilizează resursele neutilizate ale șomerilor pentru a răspunde nevoilor locale.

Piețele în declin:

- sprijinirea întreprinderilor existente pentru a pătrunde pe piețe noi: promovarea, marketingul, controlul calității, sprijinul pentru exporturi, transferul de tehnologie, formarea etc.;

- explorarea noilor piețe legate de schimbările climatice, economiile și producția de energie, serviciile de îngrijire, sănătate, cultură și economia digitală;

- asigurarea unui sprijin adecvat pentru întreprinderile noi (studii de piață și de viabilitate profesionale, formare profesională etc.);

- utilizarea achizițiilor publice (inclusiv prin introducerea de clauze sociale) și lansarea de campanii prin care este încurajată cumpărarea de produse locale;

- sprijinirea utilizării sistemelor de schimb local – Local Exchange Trading Schemes (LETS) și a băncilor de timp, pentru a identifica locuri de muncă pentru per-

soanele șomere sau încadrate pe posturi necorespunzătoare, răspunzând în același timp nevoilor locale;

- mobilizarea populației locale pentru a sprijini magazinele, serviciile și întreprinderile locale (de exemplu, Cashmob);

- consolidarea circuitelor și a lanțurilor de aprovizionare scurte (de exemplu, piețele fermierilor, cumpărarea de produse direct de la pescari), a sistemelor alimentare locale (de exemplu, „Incredible edible” și proiectul PROVE din Portugalia);

- îmbunătățirea formării și integrarea pe piața muncii în sectoarele stabile sau în creștere.

Lipsa finanțării private:

- valorificarea instrumentelor financiare noi (garanții și sisteme de microcredite);

- dezvoltarea unor legături privilegiate cu băncile;

- explorarea potențialului finanțării colective solidare și al altor idei emergente;

- recunoașterea plății în natură, a muncii voluntare și a sistemelor de întraajutorare;

- mobilizarea resurselor financiare locale pentru a sprijini proiecte locale precum cele prin investiții cooperative sau comunitare (Vallée de l'Aspe, Franța);

- creșterea considerabilă a vitezei și a adaptabilității granturilor UE (granturi mici, programe-umbrelă etc.);

- reducerea birocrăției în ceea ce privește proiectele, de exemplu, prin utilizarea sumelor forfaitare, a costurilor simplificate etc.

Reducerea investițiilor publice:

- solicitarea unor plăți în avans din finanțarea UE;

- asigurarea cofinanțării publice în avans, în aceleași condiții ca finanțarea UE;

- utilizarea alternativă a clădirilor publice, a terenurilor etc.;

- analizarea posibilității de a folosi sisteme colective pentru utilizarea, partajarea și menținerea infrastructurii publice existente (creșe, școli, centre culturale, aziluri, centre medicale, centre sportive, spații publice).

Reducerea cheltuielilor publice:

- stabilirea de legături cu angajații din sectorul public local – cadre didactice, asistenți sociali, personalul din centrele medicale, funcționari responsabili de controalele de mediu și planificare, pentru a dezvolta servicii complementare și de comunicare pe teren;

- sprijinirea proiectelor inovatoare din punct de vedere social, care îmbunătățesc serviciile și/sau mențin locurile de muncă, precum și a parteneriatelor economice public-privat-social;

- prioritizarea prevenirii, a partajării, a întraajutorării etc.

Sărăcia și excluziunea socială:

- sprijinirea planurilor locale de incluziune socială puse în aplicare de persoane care se confruntă cu sărăcia, cu sprijinul profesioniștilor și al altor părți interesate;

- sprijinirea organizațiilor comunitare și a grupurilor de întraajutorare;

- sprijinirea sistemelor de partajare, a noilor forme de transport, precum închirierea de tip „car sharing” a autovehiculelor, utilizarea în comun a autovehiculelor (car pooling), precum și folosirea grădinilor și a terenurilor colective;

- sprijinirea inițiativelor de locuințe sociale, durabile și cooperative.

Schimbările climatice:

- extinderea parteneriatelor existente pentru a include noi parteneri cu experiență și cunoștințe privind abordarea schimbărilor climatice și a dezvoltării durabile la nivel local;

- sprijinirea inițiativelor locale și ale comunității care se concentrează pe reducerea emisiunilor de gaze cu efect de seră și/sau pe facilitarea trecerii la o societate cu emisiuni scăzute de dioxid de carbon;

- includerea „dezvoltării durabile” printre obiectivele orizontale ale strategiei locale și stabilirea unui sistem de măsurare a progreselor realizate în vederea atingerii obiectivelor stabilite.

Strategie. Monteveglio este un oraș mic, situat la 20 km de Bologna, care și-a propus

să realizeze trecerea spre emisiuni reduse de carbon. Municipality a semnat un acord de parteneriat cu un grup local de tranziție în anul 2009 și, împreună, lucrează la o gamă largă de strategii inovatoare.

Acest oraș mic și teritoriul său au devenit un laborator pentru experimente, pe baza parteneriatului puternic între grupul local de tranziție și municipalitate. Din 2009, a fost încheiat un acord strategic între cele două entități care a condus la patru ani de activitate în diferite domenii precum energia, agricultura, educația și inovarea socială. *Figura 2* ilustrează într-o diagramă circulară principiile abordării propuse.

Energie. Dezvoltarea de grupuri de achiziție a energiei fotovoltaice pe baza sensibilizării cu privire la energia din surse regenerabile și la necesitatea reducerii emisiunilor și nu pe baza stimulentele economice. Orașul a lansat un proiect EII ENESCOM alături de alte șase municipalități locale și 12

parteneri internaționali. Municipality-urile locale au participat la conferința primarilor și au testat o gamă de instrumente noi pentru sensibilizarea cetățenilor, a funcționarilor și a politicienilor. Abordarea a fost difuzată în întreaga regiune.

Agricultură. Dezvoltarea proiectului „Streccapogn”, o asociație și o întreprindere de agricultură ecologică care produce grâu și cereale din soiuri vechi, legume și fructe, pe terenurile locale. De asemenea, acest proiect stabilește legături cu alți fermieri locali, oferă activități sociale și face parte dintr-un program mai amplu de „alimentație durabilă”.

Educație. Dezvoltarea unui program educațional experimental în domeniul energiei pentru a sprijini cadrele didactice și experții în domeniul educației privind mediul în ceea ce privește problemele energetice. Cadrelor didactice li s-au oferit concepte noi, precum și o strategie de predare

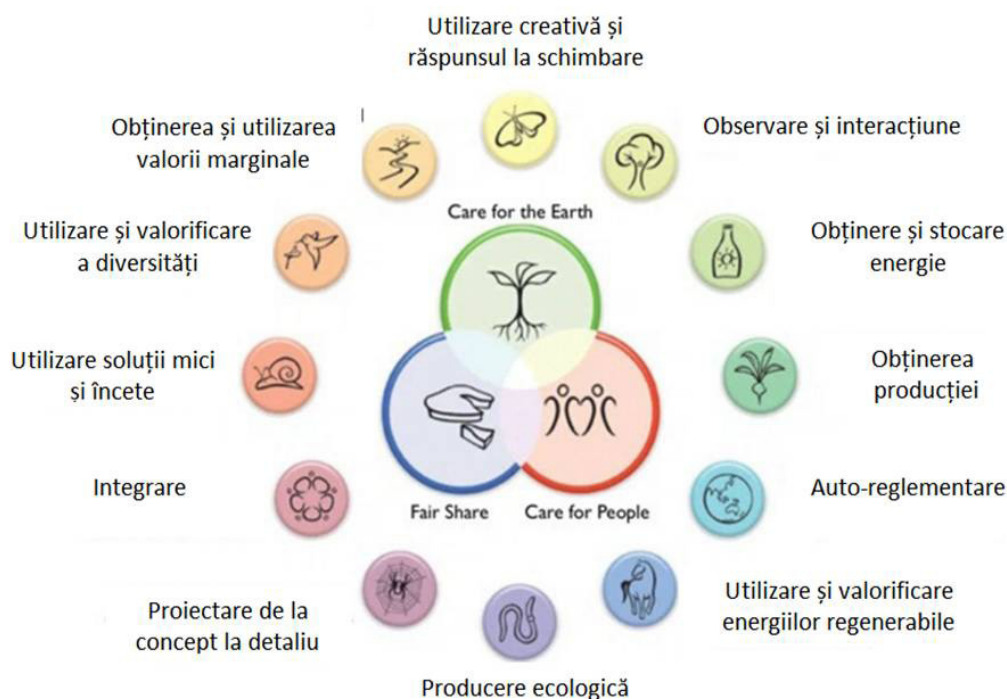

Figura 2. Principiile economiei circulare.

Sursa. Ghid - orientări privind dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității pentru actorii locali, 2014.

pentru a transmite conceptele studenților. Dezvoltarea unui dialog privind alimentația durabilă pentru a informa cetățenii despre producția alimentară, impactul acesteia asupra emisiunilor cu efect de seră și, în general, asupra economiei și ecologiei, relația dintre alimentație și sănătate.

Inovare socială. Cinci municipalități, inclusiv Monteveglio, au utilizat o tehnică denumită „revizuirea inițiativei de către cetățeni” înainte de a vota cu privire la fuziunea municipalităților, pentru a sprijini cetățenii să înțeleagă mai bine efectele măsurii asupra populației înainte de vot.

Elementele obligatorii pe care trebuie să le conțină o strategie de dezvoltare locală:

- definirea ariei de acoperire și a populației vizate de strategie de dezvoltare locală;

- analiza nevoilor de dezvoltare și evaluarea potențialului local (teritorial) al zonei vizate;

- descrierea strategiei și a obiectivelor acesteia, inclusiv a caracterului integrat și inovator și a Țintelor clare și măsurabile;

- descrierea Țintelor strategiei, acestea putând fi exprimate în termeni cantitativi și calitativi;

- descrierea modului în care comunitatea va fi implicată în elaborarea strategiei;

- un plan de acțiune care să arate modul în care obiectivele sunt transpuse în acțiuni;

- descrierea mecanismelor de management și monitorizare a strategiei, precum și a procedurilor specifice de evaluare, demonstrând capacitatea grupului de acțiune locală în implementarea strategiei, inclusiv lista proiectelor;

- planul financiar al strategiei, inclusiv alocările financiare din fiecare fond.

Parteneriat. Principiul de bază folosit la selecția parteneriatelor prevede eligibilitatea acelor parteneriate ce au în componența lor preponderent entități din sectorul privat și societatea civilă, organizații ale unei minorități etnice locale, organizații ale tinerilor, de protecție a mediului și organizații

ale femeilor, forme asociative, relevante pentru teritoriul dat.

Parteneriatele sunt benefice, în general, pentru:

- dezvoltarea de abordări noi și inovatoare pentru creșterea calității și relevanței ofertei și pentru activitatea eficientă a actorilor implicați;

- asigurarea de sprijin personalizat, învățare colaborativă, gândire critică, resurse deschise, mobilitate virtuală sau alte metode inovatoare de colaborare;

- crearea de legături între educația formală, învățarea nonformală și informală, formarea profesională, lucrul cu tineretul și conectarea lor cu piața muncii prin dezvoltarea de competențe și calificări noi;

- promovarea unei culturi colaborative intersectoriale și internaționale;

- dezvoltarea capacității organizaționale;

- promovarea egalității și includerii în activități pentru a preveni emigrația și pentru a stimula participarea în comunitate a grupurilor dezavantajate;

- stimularea culturii antreprenoriale (inclusiv antreprenoriatul social) pentru a dezvolta cetățenia activă și angajabilitatea;

- creșterea participării la educare și angajabilitate prin consiliere de carieră și servicii de suport.

Grupurile de Acțiune Locală joacă un rol important în dezvoltarea comunității. Prin capacitatea acestora de a întruni interesele membrilor comunităților locale, GAL-urile pot identifica soluții inovatoare la problemele existente la nivel local. Inovarea în cadrul *leader* (DLRC) constă, așadar, în modul în care GAL-urile abordează oportunitățile și provocările identificate la nivel local și în modul în care reușesc să crească interesul pentru dezvoltarea proiectelor inovative de utilitate publică și/sau cu impact economic, social, cultural și natural. Astfel, la nivelul unei comunități locale, acțiunile inovative presupun finanțarea unor investiții/servicii care sunt sprijinite prin FEADR și asigură îndeplinirea obiectivelor din SDL. În cadrul

SDL pot fi dezvoltate măsuri inovative în orice domeniu pentru care au fost identificate nevoi specifice la nivelul comunității locale. Măsurile inovative pot viza inclusiv domenii precum: eficiența energetică și promovarea energiei din surse regenerabile, TIC, patrimoniu material și imaterial, inclusiv patrimoniu natural de interes local, piețe agricole, agroalimentare pentru produse locale, grupuri vulnerabile și comunități dezavantajate etc.

Valoarea adăugată a DLRC reiese din faptul că strategiile structurate de GAL trebuie să promoveze inovarea și să reflecte modalitatea în care aceasta este abordată în cadrul proceselor și activităților specifice. Se va acorda prioritate în selecția SDL-urilor care propun măsuri prin care se realizează obiectivele transversale ale PNDR (inovarea, schimbările climatice și acțiunile de mediu).

GAL este un parteneriat privat-public activ. Parteneriatul local care elaborează Strategia de Dezvoltare Locală va fi format din diferiți actori privați și publici reprezentativi, care vor fi definiți în liniile directoare naționale. Sarcinile ce revin GAL, conform art. 34 al Regulamentului UE nr. 1303/2013, sunt obligatorii și esențiale pentru implementarea cu succes a SDL și vizează:

- consolidarea capacității actorilor locali relevanți de a dezvolta și implementa operațiunile, inclusiv promovarea capacităților lor de management al proiectelor;

- conceperea unei proceduri de selecție nediscriminatorii și transparente și a unor criterii obiective în ceea ce privește selectarea operațiunilor, care să evite conflictele de interese, care garantează că, cel puțin, 51% din voturile privind deciziile de selecție sunt exprimate de parteneri care nu au statutul de autorități publice și permite selecția prin procedură scrisă;

- asigurarea, cu ocazia selecționării operațiunilor, a coerenței cu strategia de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, prin acordarea de priori-

tate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la realizarea obiectivelor și ținutelor strategiei;

- pregătirea și publicarea de cereri de propuneri sau a unei proceduri permanente de depunere de proiecte, inclusiv definirea criteriilor de selecție;

- primirea și evaluarea cererilor de finanțare depuse;

- selectarea operațiunilor, stabilirea cuantumului contribuției și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare;

- monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității și a operațiunilor sprijinite și efectuarea de activități specifice de evaluare în legătură cu strategia respectivă.

În structura parteneriatului, a elaborării și a implementării SDL trebuie să se asigure promovarea egalității dintre bărbați și femei și a integrării de gen, precum și prevenirea oricărei discriminări pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

Partenerii economici privați, precum și alți reprezentanți ai societății civile vor reprezenta, cel puțin, 49% la nivel decizional. Reprezentanții orașelor vor reprezenta maximum 25% la nivel decizional (organisme de conducere ale GAL-ului și comitetului de selecție) și raportat la populația acoperită într-un teritoriu GAL.

Regulamentul privind dispozițiile comune, conform căruia, la nivel decizional, nici autoritățile publice și niciun grup de interese individual nu pot să dețină mai mult de 49% din drepturile de vot, nu subminează rolul autorităților locale. Dacă este utilizat corect, acesta poate consolida rolul autorităților locale. În același timp, DLRC permite municipalității să mobilizeze resursele, aptitudinile și energia părților interesate private și ale societății civile.

Este important pentru grupurile de acțiune locală noi să-și formeze o imagine a

ceea ce se întâmplă deja în zonă. Un punct de pornire pentru noul grup de acțiune locală, atunci când se află într-un stadiu incipient, este să utilizeze abordări participative ale cartografierii pentru a identifica organizațiile comunitare active, a le identifica capacitățile și resursele (personal, proiecte) și a le documenta activele (cifra de afaceri, clădirile deținute de comunitate, spațiile de lucru etc.). Astfel, se poate obține o imagine concludentă, asigurându-se că nu are loc nicio suprapunere a eforturilor. Activitățile de cartografiere pot fi desfășurate de cercetători în colaborare cu organizațiile comunității locale.

Aria. DLRC poate fi adaptată pentru a răspunde geografiei complexe și în evoluție a provocărilor în mai multe moduri. În general, zonele trebuie să fie suficient de mari pentru a susține o strategie (peste 10.000 de locuitori), dar suficient de mici pentru a permite interacțiunea locală (mai puțin de 150.000 de locuitori), însă dacă se respectă principiile DLRC, granițele pot varia în cazul în care strategia necesită acest lucru. În cazuri justificate, de exemplu, pentru a ține cont de specificul zonelor dens populate și pe baza unei propuneri din partea statului, limitele privind populația pot fi modificate.

DLRC poate oferi soluții pentru o gamă largă de zone. Până în prezent, abordările comunitare au fost puse în aplicare, în principal, în zone cu probleme, în care există diverse riscuri. Noua abordare oferă posibilitatea de a dezvolta moduri noi prin care se creează legături între zonele cu probleme și zonele de creștere și oportunități. Acestea ar putea lua forma unor abordări la nivelul întregului oraș care leagă diferite tipuri de zone sau a unor inițiative organizate prin legături între mediul urban și cel rural. În viitor, parteneriatele urban-rural pot deveni zone de răscruce importante, cu un potențial mare, întrucât acestea sunt mai puțin afectate de deficitul de teren existent în orașe.

Definirea unor granițe semnificative în

zonele urbane este uneori mai dificilă decât în mediul rural și în alte tipuri de zone. Există mai puține caracteristici naturale pentru demarcarea zonelor. De asemenea, identitățile locale ale cartierelor nu corespund unităților statistice, electorale și administrative. În trecut, multe zone au fost desemnate cu ajutorul clasamentelor combinate bazate pe categorii de indicatori. Metoda are avantajul de a părea corectă. Cu toate acestea, ea poate să împiedice crearea de cartiere viabile care sunt recunoscute de locuitorii lor. Un compromis rezonabil este de a identifica centrele zonelor pe baza indicatorilor statistici, permițând ulterior o anumită flexibilitate în definirea exactă a teritoriului.

În orașele mai mici, de exemplu, orașele cu o populație în scădere, este posibil ca întregul oraș să fie desemnat ca zonă de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității. În mod similar, dacă se pune accentul pe un anumit grup-țintă, cum ar fi tineretul, sau pe îmbătrânirea activă, întregul oraș ar putea fi desemnat, respectând în același timp plafonul de 150.000 de mii de locuitori. Zonele urbane-rurale sunt cu atât mai complexe cu cât depășesc granițele a două sau mai multe municipalități.

Dimensiunea zonelor este, de asemenea, importantă. În acest caz, conceptul-cheie este masa critică. Regulamentul specifică faptul că zonele trebuie să aibă în mod normal între 10.000 și 150.000 de locuitori. Cu toate acestea, atât zonele foarte mari, cât și zonele foarte mici pot fi greu de gestionat. Zonele mici conțin adesea doar o zonă rezidențială cu puține magazine, oportunități economice sau organizații ale societății civile. Zonele mari cu o populație de peste 50.000 locuitori s-au dovedit, de asemenea, a fi dificil de gestionat, întrucât ele conțin adesea o serie de cartiere recunoscute local cu identități distincte și parteneriatele pot deveni greoaie și pot cauza probleme.

Delimitarea zonei dă naștere adesea la

întrebarea dacă trebuie să se înceapă cu nevoile sau cu oportunitățile. În mod ideal, zonele sunt definite astfel încât să includă ambele aspecte. Chiar și în zonele cu un potențial ridicat, este rareori posibil să se abordeze toate problemele la nivel local. Cele mai multe oportunități se regăsesc în orașele mai mari. În zonele cu puține oportunități, acestea trebuie să fie căutate în afara zonei în cauză și este important ca proiectele să creeze legături între zonă și populația sa și oportunitățile economice mai ample la nivelul districtului sau al regiunii urbane. Legăturile pot fi fizice, prin îmbunătățirea transportului, sau culturale, prin eliminarea barierelor psihice care împiedică populația să muncească sau să se deplaseze în alte părți ale localității.

În concluzie, Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) este un instrument nou propus de Comisia Europeană pentru perioada de programare 2014-2020 în vederea promovării implicării comunităților în dezvoltarea locală, prin formarea unui parteneriat local și implemen-

tarea unor strategii integrate de dezvoltare locală.

DLRC se adresează unor teritorii subregionale specifice, fiind gestionată de comunitate prin intermediul Grupurilor de Acțiune Locală (GAL), formate din reprezentanți ai sectorului public și privat ce promovează interesele socioeconomice locale.

Principiile de bază în abordarea DLRC: (1) vizează zonele subregionale; (2) sunt gestionate de către comunitate prin grupurile de acțiune locală (GAL); (3) sunt implementate prin strategii de dezvoltare locală (SDL) integrate și multisectoriale în funcție de zonă, concepute ținând cont de potențialul de dezvoltare și de nevoile locale; (4) includ elemente inovatoare; (5) pun accentul pe colaborarea în rețea. Zonele subregionale vizate de un parteneriat local (GAL) trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: să facă parte dintr-o localitate cu o populație cuprinsă între 10.000 și 150.000 de locuitori, să fie coerente (unitare) din punct de vedere economic, social și fizic.

BIBLIOGRAFIE

1. Regulamentul UE nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013.
2. <http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/app_templates/enrd_assets/pdf/ultra-light-version/AGRI-2014-60193-00-00-RO-TRA-00.pdf>.
3. <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_clld_local_actors_ro.pdf>.
4. <<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/cms/farnet/tools/good-practices>>.
5. <http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/themes/clld/ro/clld_ro.html>.

Prezentat: 18 ianuarie 2016.

E-mail: frunze_oleg@yahoo.com